

ZAPISNIK

sa OSME sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 23. juna 2017. godine

Sjednica Odbora je počela u 15 sati i 15 minuta.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik Suad Numanović, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: Miodrag Radunović, Halil Duković, Maja Bakrač, Vujica Lazović i Nedžad Drešević.

Sjednici Odbora je, u skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao poslanik Adrijan Vuksanović.

Sjednici Odbora prisustvovali su predstavnici predlagača zakona: ministar rada i socijalnog staranja Kemal Purišić, generalna sekretarka Vlade Crne Gore Nataša Pešić, zamjenik generalnog sekretara Vlade Crne Gore Nikola Dedeić, koordinatorka Odsjeka za budžetske politike i procedure u Direktoratu za budžet u Ministarstvu finansija Tamara Ivković, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu Goran Kuševija i savjetnica u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Budimka Novaković.

Sjednici Odbora prisustvovali su i predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije Momir Joksimović i istraživačica javnih politika u Institutu alternativa Jovana Bulatović.

Rad sjednice pratili su akreditovani novinari.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

1. PREDLOG ZAKONA O IZVRŠENJU ODLUKE USTAVNOG SUDA CRNE GORE U-I BROJ 6/16 OD 19. APRILA 2017. GODINE („SLUŽBENI LIST CG“. BROJ 31/17);
2. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI;
3. RAZMATRANJE PREDLOGA ZAKLJUČAKA SA SEDME SJEDNICE ODBORA
i
4. TEKUĆA PITANJA.

PRVA TAČKA

Predlog zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list CG“ broj 31/17)

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Suad Numanović, saopštio je da je Ustavni sud Crne Gore, Odlukom U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine ukinuo odredbe člana 4 koje se odnose na čl. 54a st. 2, 3 i 4 i 54b stav 2 Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i iste su prestale da važe danom objavljivanja ove odluke. Ustavni sud je utvrdio da odredbe člana 4, u vrijeme važenja, nijesu bile u saglasnosti sa Ustavom, određivši da izvršenje ove odluke obuhvata i regulisanje pravne situacije nastale nakon prestanka važenja neustavnih odredaba, na način da je Vlada Crne Gore dužna da, u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda, Skupštini Crne Gore podnese Predlog zakona za izvršenje odluke, kako bi se pravni status korisnica prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece, koje im je priznato na osnovu neustavnih odredbi člana 4 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, uskladio sa Ustavom, saglasno pravnim stavovima Ustavnog suda izraženim u odluci. Podsjetio je da je Vlada Crne Gore, predložila Skupštini Crne Gore, da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ovaj Zakon donese po skraćenom postupku, kako bi se izvršila Odluka Ustavnog suda i otklonile pravne posljedice neustavnih odredaba Zakona u roku koji je odredio Ustavni sud Crne Gore. Odbor za rodnu ravnopravnost je razmotrio ovaj Predlog zakona u dijelu svoje nadležnosti i jednoglasno odlučio da podrži Predlog ovog zakona.

Predstavnica predlagača zakona, generalna sekretarka Vlade Crne Gore Nataša Pešić, dala je obrazloženje na Predlog zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list CG“ broj 31/17). Naglasila je da je u pitanju Predlog zakona kojim se izvršava Odluka Ustavnog suda kojom su prestale da važe odredbe Zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kao i odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koje su suštinski vezane za neustavne odredbe. Iz osporenih odredaba Zakona proizilazi da sve žene koje prihvate javno pravne novčane kompenzacije se stavljaju u poseban, povlašćen pravni režim, odnosno da se izuzimaju iz radno pravnog, penzijskog režima, kao i iz opšteg režima koji važi za nezaposlena lica. Saglasno odredbi člana 152 stav 1 Ustava, danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda o neustavnosti osporenih odredaba Zakona, Ustavni sud je ocijenio da nastaje nova pravna situacija koja nameće potrebu da se zakonska rješenja koja su ocijenjena neustavnim usklade s Ustavom, ali i da se reguliše pravni status korisnica naknada koje su iskoristile pravo iz neustavnih odredaba Zakona, odnosno koje su, zbog ostvarenja prava na naknadu, prekinule svoj dotadašnji radni odnos ili su prekinule korišćenje prava na penziju, ili su se odjavile iz evidencije Zavoda za zapošljavanje. Predlogom zakona uređeno je pravo na naknadu korisnica koje su raskinule radni odnos, zavisno od mjesečne zarade koju su ostvarivale tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa, kao i navršenih godina života. Takođe, Predlogom zakona uređuje se pravo korisnica kojima je obustavljena isplata penzija na način što iste imaju pravo da nastave

sa korišćenjem prava na penziju i propisuje se način ostvarivanja prava korisnica koje su bile na evidenciji Zavoda za zapošljavanje. Utvrđeno je pravo korisnica na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Za vrijeme korišćenja prava iz člana 4a propisuje se obustava izvršenja konačnih, odnosno pravosnažnih pojedinačnih akata. Predlog zakona propisuje da je organ državne uprave nadležan za poslove rada i socijalnog staranja nadležan za sprovođenje ovog zakona i da Zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije Momir Joksimović kazao je da je ovaj Predlog zakona izazvao veliko interesovanje javnosti. Veliki broj majki, njih 22 hiljade ostvarilo je pravo na doživotnu naknadu. Po osnovu prijavljivanja na Zavod za zapošljavanje bez tih primanja će ostati oko 13 hiljada majki. Pravo po osnovu radnog staža je ostvarilo 9 hiljada majki. Problem je u tome, naglasio je, što se narušava ustavni princip, načelo retroaktivne primjene zakona jer će 22 hiljade majki ostati bez stečenog prava na osnovu ovog Predloga zakona. Neoboriva činjenica je da je Ustavni sud ocijenio da su te odredbe zakona neustavne. Zbog povećanja zarada u javnom sektoru Budžet Crne Gore je dodatno opterećen za 55 miliona eura. Smatra dobrim što će se Predlogom zakona zadovoljiti, donekle, majke od 55 do 61 godine života ali šta da rade majke sa 45 odnosno 53 godine života. Mišljenja je da bi bilo pravično da majke sa 25 godina staža i troje djece primaju ovu naknadu. Još uvijek imamo blizu 3 hiljade penzionera sa primanjima ispod 100 eura, sa primanjima do 125 eura penziju prima 9.160 penzionera, ispod 193 eura penziju prima 37 hiljada penzionera a prosječne penzije od 286 eura prima 70 hiljada penzionera. Na kraju, apelovao je da se nađe pravično rješenje, da se pomogne majkama ali i da se povećaju penzije penzionerima sa nižim penzijama.

Ministar rada i socijalnog staranja Kemal Purišić, prokomentarisao je izjavu predsjednika Partije penzionera, invalida i restitucije prema kojoj, kako je rekao, ima određenu rezervu. Saopštio je da je minimalna utvrđena penzija na iznos od 122 eura, prosječna penzija u Crnoj Gori 284 eura dok je značajan broj penzija iznad toga iznosa. Kazao je i da penzioneri u Crnoj Gori imaju ljetovanja, zimovanja, penzioni fond kao i niz drugih beneficija. Naši penzioneri, po iznosu penzija su u najboljoj situaciji u odnosu na zemlje regiona koje ne pripadaju Evropskoj uniji, zaključio je ministar Purišić.

Generalna sekretarka Vlade Crne Gore Nataša Pešić, istakla je da, kada se govori o kategorijama korisnica naknada koje prepoznaje ovaj Predlog zakona se ne može izbjeći pojam takozvanih legitimnih očekivanja korisnica. Naglasila je da legitimno očekivanje korisnica ovih naknada ne može biti očekivanje da se jedna bespravna situacija nastavi. Danas, ne možemo govoriti o ženi koja ima 33 godine života i koja će doživotno primati naknadu po osnovu ličnog svojstva – činjenice rođenja djeteta. Predlog zakona uvodi korisnice prava na korišćenje naknade, u saglasnosti sa pravnim poretkom Crne Gore, a samim tim i Ustavom Crne Gore.

Poslanik Vujica Lazović, član Odbora smatra da je ovo pitanje dosta ispolitizovano u Crnoj Gori. Grupa političkih partija je iz demagoških, populističkih i političkih pobuda predložila i izglasala u Skupštini Crne Gore Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Svako od nas, kazao je, jeste da se pomogne svakoj majci ali ovakve zakone nemaju ni najrazvijenije zemlje na svijetu. Smatra da je Vlada Crne Gore našla mjeru kojom će da sanira ovakvo stanje i da, u konačnom, ispoštuje Odluku Ustavnog suda. Na kraju je konstatovao da će podržati ovaj Predlog zakona.

Poslanik Miodrag Radunović, član Odbora, rekao je da su poslednjih godina imali pozitivne trendove u socijalnoj i dječjoj zaštiti i da se usvajanjem Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti krenulo u urušavanje onoga što se stvorilo u prethodnom periodu. Vlada Crne Gore morala je da radi rebalans budžeta kao i određena preusmjeravanja kako bi se sredstva opredijelila i ispoštovalo ono što je Skupština Crne Gore usvojila. Tada je, naglasio je poslanik Radunović, samo za jednu godinu isplaćeno 54 miliona 21 hiljada i 220 eura što predstavlja više sredstava nego sva ostala socijalna davanja koja su data građanima Crne Gore u tom periodu. Ustavni sud Crne Gore je pokazao da je taj zakon neustavan i diskriminatorski. Vlada je s Predlogom ovog zakona ispoštovala pravni stav Ustavnog suda da korisnica naknade ne može biti u nepovoljnijem položaju od onoga u kome su nalazila prije sticanja prava na naknadu.

Poslanica Maja Bakrač, članica Odbora, istakla je da je i ona majka dvoje djece, i da, na žalost, ne može da ostvari pravo koje pripada majkama sa troje ili više djece. Smatra da je Zakon o dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, iz ugla žene, bio diskriminatorski. Žene su, ostvarujući ovo pravo, bile dovedene u zabludu. Istakla je da je bila zastupljena rodna neravnopravnost i kao primjer navela da pojedini samohrani očevi, koji su imali troje ili više djece, nijesu mogli ostvariti ovo pravo zato što nijesu bili majke. Prilikom predlaganja tadašnjeg zakona nije postignut glavni cilj koji je trebao da bude postignut, a to je povećanje nataliteta, naglasila je poslanica Bakrač.

Predsjednik Odbora Suad Numanović kazao je da, ono što se čulo od predlagača i učesnika na današnjoj sjednici, jeste činjenica da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji je počeo da važi od 1. januara 2016. godine je Zakon koji je usporio reformski proces socijalne i dječje zaštite. Ako se donosi neki zakon, koji usporava sistemski zakon iz prava socijalne i dječje zaštite, mora se postaviti pitanje da li ste na dobrom putu i sama ta činjenica govori o negativnosti takvog zakona. Poslanik Numanović smatra da je ovdje nađena pravedna mjera. U finansijskom smislu, ove godine, donošenjem ovog zakona ušteda će biti od 6 miliona eura. Trebamo se truditi i napraviti ono što je politika Vlade Crne Gore a to je da se vodi računa o najugroženijoj kategoriji stanovništva kroz povećanje materijalnih davanja, dječjih dodataka i nadoknade za novorođenu djecu.

Ministar rada i socijalnog staranja Kemal Purišić saopštio je da je Vlada Crne Gore opredijelila 5 miliona eura, 2.5 miliona za ovu i 2.5 miliona eura za narednu godinu za

aktivne mjere politike zapošljavanja koje će biti dostupne svima, ali da je data preporuka da prioritet budu, upravo, korisnice naknada koje žele da se bave preduzetništvom ili da zasnuju radni odnos. Vrlo je očigledno, zaključio je ministar Purišić, da postoji veliki broj bivših korisnica koje, u stvari, ne žele i nikada nijesu htjele da se zaposle.

Odbor je odlučio da podnese dva amandmana na ovaj Predlog zakona. Predstavnicu predlagača zakona saglasila se sa amandmanima Odbora pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio ovog Predloga zakona i o njima Skupština posebno ne odlučuje.

Na osnovu rezultata glasanja (šest glasova „za“), Odbor je podržao **Predlog zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list CG“ broj 31/17)** i predložio Skupštini da ga usvoji.

Za izvjestioca Odbora, na sjednici Skupštine, određen je poslanik Miodrag Radunović, član Odbora.

DRUGA TAČKA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Suad Numanović, kazao je da se donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti pristupilo jer je dosadašnja primjena ukazala na određene nedostatke i dileme u praksi. Razlog za donošenje je i usklađivanje ovog zakona sa drugim zakonima u cilju unapređenja postojećih odredaba koje se odnose na prava iz socijalne i dječje zaštite (osnovna materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite), kao i drugih odredaba kojima se obezbjeđuje cilj socijalne i dječje zaštite, unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice. Vlada je i za ovaj Predlog zakona predložila Skupštini Crne Gore da ga, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, donese po skraćenom postupku kako bi se obezbijedio nastavak nesmetanog finansiranja za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite iz realnih izvora finansiranja. Upoznao je članove Odbora da je Odbor za rodnu ravnopravnost razmotrio i ovaj Predlog zakona u dijelu svoje nadležnosti i jednoglasno odlučio da ga podrži. Prisutne je upoznao sa dopisom koji je upućen Odboru od Udruženja Roditelji, koji su se obratili Odboru i dostavili nekoliko predloga i sugestija na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Ministar rada i socijalnog staranja Kemal Purišić, dao je obrazloženje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Kazao je da se jedan dio izmjena odnosi na otklanjanje nekih nedostataka ali i na potrebu da se ovaj zakon usaglasi sa, u međuvremenu, donijetim zakonima, prije svega Zakonom o azilu. Osnovna intencija Vlade Crne Gore jeste potreba da se poveća socijalna sigurnost građana. U

Predlogu zakona prepoznata su materijalna davanja i sistem socijalnih usluga, kao instrumenti preko kojih se postiže socijalna sigurnost i unapređuje socijalni status korisnika. Ovaj Predlog zakona doprinosi ostvarivanju oba cilja jer se povećava socijalna sigurnost na način što se materijalno obezbjeđenje porodice, kao najosnovnije materijalno davanje koje je usmjereno ka ugroženim kategorijama stanovništva, obezbjeđuje za cijelu godinu. Takođe, naglasio je ministar, povećan je obuhvat korisnika socijalne pomoći kroz izmjenu kriterijuma. Povećan je iznos materijalnih davanja za porodice sa djecom, prije svega na povećanje dodatka za djecu. Povećavaju se naknade za novorođeno dijete u porodici koja koristi materijalno obezbjeđenje za 20% i ona će ubuduće iznositi 130 eura mjesečno. Na osnovu dodatka za djecu, Vlada Crne Gore će, dodatno izdvojiti 651 hiljadu eura. Rekao je da je vid podrške porodicama naknada po osnovu rođenja djeteta za roditelje koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje ili su studenti. Za navedene izmjene, kojima se jačaju porodice sa djecom, Vlada Crne Gore je opredijelila 1,4 miliona eura. Očekuju da će se, nakon što je Ustavni sud ukinuo naknade za korisnice, po osnovu rođenja troje ili više djece, najmanje dvije hiljade porodica vratiti, odnosno izvršiti supstituciju ovog ukinutog prava sa pravom na materijalno obezbjeđenje i po tom osnovu, Vlada Crne Gore kalkuliše da će imati izdatak od oko 2,5 miliona eura, na godišnjem nivou. Ministar je kazao da ovaj zakon treba da doprinese jačanju mehanizama aktivacije radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja.

Poslanica Maja Bakrač, članica Odbora, smatra da ovaj Predlog zakona sadrži dobre predloge koji će pomoći u svim segmentima i kategoriji lica koja primaju socijalu a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje. Slaže se sa izjavom ministra Purišića da se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje često nalaze lica koja ostvaruju određena prava a da, pri tom, ne žele da aktivno traže posao. Mišljenja je da sva lica, koja su radno sposobna, moraju da rade i mora im se pomoći da dođu do posla jer na taj način stvaraju egzistenciju za sebe i svoju porodicu. Poslanica Bakrač je na sjednici predložila amandman koji su predstavnici predlagača zakona prihvatili i koji će biti sastavni dio Predloga zakona.

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Suad Numanović kazao je da se radi o dobrim izmjenama sistemskog zakona i o nastavku reformi u ovoj započetoj oblasti. Zamolio je i predlagača zakona da svi zajedno daju doprinos da se prva faza socijalnog kartona, koja je urađena, intenzivira, da se nastavi sa završetkom druge i eventualno treće faze socijalnog kartona, jer će se, završetkom tog informacionog sistema i uvezivanjem te baze podataka, sigurno dobiti targetirane osobe kojima je neophodna socijalna pomoć.

Odbor je odlučio da podnese 11 amandmana na ovaj Predlog. Predstavnici predlagača zakona saglasili su se sa amandmanima Odbora pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio ovog Predloga zakona i o njima Skupština posebno ne odlučuje.

Na osnovu rezultata glasanja (šest glasova „za“), Odbor je podržao **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti** i predložio Skupštini da ga usvoji.

Za izvjestioca Odbora, na sjednici Skupštine, određena je poslanica Maja Bakrač, članica Odbora.

TREĆA TAČKA

Razmatranje predloga zaključaka sa Sedme sjednice Odbora

Odbor je usvojio zaključke sa Sedme sjednice, koja je bila posvećena Svjetskom danu borbe protiv pušenja, koji će biti proslijeđeni organima nadležnim za njihovo sprovođenje. Dakle, u pitanju su sljedeći

ZAKLJUČCI:

1. Odbor iskazuje zabrinutost zbog visoke prevalencije upotrebe duvana u Crnoj Gori, posebno među mladima.
2. Preporučuje se Ministarstvu zdravlja i Ministarstvu prosvjete da, u okviru institucija, iz njihove nadležnosti, iniciraju aktivnosti u cilju edukacije i podizanja svijesti o štetnosti uticaja duvana na zdravlje svih građana, prvenstveno mlade populacije.
3. Sugerše se inspekcijskim organima da sa punom odgovornošću sprovedu kontrolu u skladu sa Zakonom o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda, kao jednim od ključnih instrumenata za implementaciju pomenutog zakona.

ČETVRTA TAČKA

Tekuća pitanja

U okviru tekućih pitanja, Odbor se upoznao sa aktivnostima koje je predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Suad Numanović imao u prethodnom periodu. Članovima Odbora su dostavljeni sljedeći pisani izvještaji sa tri sastanka i jedne konferencije:

- informacija sa održanog sastanka na temu: „Nezavisna evaluacija (monitoring) dječjih prava u Crnoj Gori“ u organizaciji UNICEF-a;
- informacija sa sastanka predsjednika Odbora sa predstavnicima Udruženja oboljelih od reumatskih bolesti u Crnoj Gori - RAM;
- informacija sa održanog sastanka predsjednika Odbora sa predsjednikom Evropskog pokreta u Crnoj Gori Momčilom Radulovićem; i
- informacija sa konferencija “Nasilje u porodici i rizici po djecu - prema sveobuhvatnom rješenju“.

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Suad Numanović, kazao je da, u skladu i sa današnjom sjednicom, smatra neophodnim da bi, možda, do završetka ove polovine radne godine a prije početka godišnjih odmora, trebali posjetiti jednu od institucija socijalne zaštite. Predložio je dom starih u Risnu ili neku drugu instituciju toga tipa. Članovi Odbora su saglasni sa predlogom predsjednika Odbora.

Sjednica je završena u 16 sati i 30 minuta.

Sekretarka Odbora
Snežana Kaluđerović

Predsjednik Odbora
Suad Numanović